

**UNIVERSITATEA LUCIAN BLAGA
ȘCOALA DOCTORALĂ**

**DOMENIUL: FINANȚE
Facultatea de Științe Economice**

REZUMAT TEZĂ

**FINANȚAREA INDUSTRIEI
TURISMULUI ÎN CONTEXTUL
DEZVOLTĂRII DURABILE A
ROMÂNIEI**

Conducător științific:
Prof.univ.dr. MARIANA NEGRUȘ

Doctorand,
Ivașcă (Mălușelu) Genoveva

Sibiu, 2014

CUPRINS

INTRODUCERE

I.1.	Motivație	
I.2.	Scopul cercetării	
I.3.	Conținutul tezei	
CAP. 1.	TURISMUL ÎN ROMÂNIA, DIN PERSPECTIVA DEZVOLTĂRII DURABILE.....	1
1.1.	Turismul - factor de creștere economică.....	1
1.1.1.	<i>Factorii care influențează dezvoltarea turismului.....</i>	<i>2</i>
1.1.2.	<i>Impactul turismului în procesul creșterii economice.....</i>	<i>3</i>
1.1.3.	<i>Efectul multiplicator al turismului.....</i>	<i>11</i>
1.2.	Turismul, mediul și dezvoltarea durabilă a turismului.....	16
1.2.1.	<i>Turismul durabil.....</i>	<i>16</i>
1.2.2.	<i>Ecoturismul - educația pentru comunitate și mediu durabil.....</i>	<i>20</i>
1.2.3.	<i>Turismul rural și dezvoltarea durabilă.....</i>	<i>21</i>
1.3.	Comensurarea efectelor turismului în viziunea dezvoltării durabile.....	23
1.4.	Criterii de evaluare a capacității de durabilitate în turism.....	31
CAP. 2.	POLITICI ȘI STRATEGII ÎN DEZVOLTAREA DURABILĂ A TURISMULUI.....	35
2.1.	Obiectivele UE pentru strategia de sprijinire a întreprinderilor	36
2.2.	Cadrul de acțiune în turismul european	37
2.3.	Cadrul politic pentru turismul european	9
2.4.	Politici europene în domeniul turismului.....	45
2.5.	Cadrul politico-legislativ al finanțării europene.....	56
2.6.	Politici și strategii naționale privind dezvoltarea turismului în România.....	61
2.6.1.	<i>Politica, conducerea și organizarea turismului național.....</i>	<i>61</i>
2.6.2.	<i>Strategia de Dezvoltare a Turismului Balnear</i>	<i>69</i>
2.6.3.	<i>Măsuri și acțiuni pentru Strategia de turism durabil a Carpaților.....</i>	<i>74</i>
CAP. 3.	METODE ȘI TEHNICI DE FINANȚARE A INVESTIȚIILOR DIN TURISM.....	86
3.1.	Rolul investițiilor în dezvoltarea social-economică, mecanismele și instrumentele finanțării	86
3.2.	Capitalul - sursă de producere a bunurilor și serviciilor.....	89
3.2.1.	<i>Metode de determinare a costului capitalului propriu.....</i>	<i>91</i>
3.2.2.	<i>Metode de determinare a costului capitalului împrumutat.....</i>	<i>92</i>
3.3.	Finanțarea investițiilor.....	96
3.3.1.	<i>Tipurile de investiții și etapele procesului de investiții.....</i>	<i>96</i>
3.3.2.	<i>Alegerea strategiei de finanțare.....</i>	<i>99</i>
3.3.3.	<i>Politici financiare.....</i>	<i>100</i>
3.3.4.	<i>Analiza economico-financiară sau analiza cost-beneficiu (ACB).....</i>	<i>112</i>
3.3.5.	<i>Analiza financiară a investiției.....</i>	<i>114</i>

3.3.6.	<i>Analiza economică a investiției</i>	118
3.3.7.	<i>Analiza multicriterială</i>	120
3.4.	<i>Analiza riscului și senzitivității în proiecte</i>	121
3.4.1.	<i>Managementul riscului în proiecte</i>	121
3.4.2.	<i>Tehnici și metode de management al riscului în proiecte</i>	122
3.4.3.	<i>Analiza de risc și senzitivitate</i>	123
3.4.4.	<i>Monitorizarea și ameliorarea riscului în proiecte</i>	124
3.5.	<i>Integrarea proiectului în strategia organizației</i>	124

CAP. 4. SURSE DE FINANȚARE DESTINATE TURISMULUI ÎN CONTEXTUL DEZVOLTĂRII DURABILE A ROMÂNIEI.....130

1.	<i>Surse de finanțare a investițiilor în industria turismului</i>	130
2.	<i>Principalele oportunități de finanțare externă pentru IMM-uri</i>	133
3.	<i>Finanțări europene prin fonduri structurale și de coeziune</i>	145
4.3.1.	<i>Domenii de lansare și programe de finanțare a proiectelor</i>	145
4.3.2.	<i>Perspectivile UE după 2013, privind intensificarea investițiilor</i>	156
4.4.	<i>Gestiunea optimă a raportului risc- rentabilitate privind sursele de finanțare</i>	158
4.4.1.	<i>Selectarea între mai multe proiecte de investiții</i>	158
4.4.2.	<i>Analiza comparativă a surselor de finanțare la dispoziția firmei</i>	159
4.4.3.	<i>Decizia de finanțare și costul capitalului în teoria financiară</i>	161

CAP.5. FINANȚĂRI PENTRU DEZVOLTAREA AREALULUI TURISTIC BRAN-MOIECIU-FUNDATA.....166

5.1.	<i>Prezentarea generală a arealului turistic Bran-Moieciu-Fundata</i>	167
5.1.1.	<i>Așezarea geografică, clima, biodiversitatea</i>	167
5.1.2.	<i>Populație – demografie</i>	168
5.1.3.	<i>Dezvoltarea economiei</i>	170
5.1.4.	<i>Analiza SWOT</i>	172
5.1.5.	<i>Dezvoltarea durabilă a turismului</i>	173
5.2.	<i>Plan de dezvoltare locală pentru zona BRAN-MOIECIU-FUNDATA-GAL "Transcarpatica"</i>	176
5.2.1.	<i>Politici întreprinse în teritoriu</i>	176
5.2.2.	<i>Bugetul anual de funcționare a GAL – ului „Transcarpatica"</i>	180
5.3.	<i>Finanțări europene derulate prin GAL Transcarpatica</i>	181
5.3.1.	<i>Implementarea proiectelor în cadrul GAL – ului</i>	181
5.3.2.	<i>Procedura de evaluare și selectare a proiectelor depuse la GAL Transcarpatica 2013</i>	190

CONCLUZII.....197

BIBLIOGRAFIE.....203

A. Cuvinte cheie :

surse de finanțare, industria turismului, dezvoltarea durabilă, investiții, mecanismele finanțării, instrumentele finanțării, tehnici de finanțare, turismul durabil, politici și strategii de finanțare, finanțări europene, turismul durabil, ecoturismul, decizia de finanțare, Grup de Acțiune Locală.

B. Motivație

Pentru România, membră a Uniunii Europene, dezvoltarea economică este imperios necesară. Pentru recuperarea anilor pierduți într-un sistem care a gândit altfel economia, libertatea și dezvoltarea și, pentru afirmarea în Uniunea Europeană, a unei națiuni sănătoase, prospere, educate, libere și demne, integrarea europeană a României trebuie privită din interior spre exterior, prin eforturi interne care să contribuie la dezvoltarea economică, pentru a participa performant și competitiv pe piața concurențială a Uniunii Europene extinse.

Inițierea, derularea și consolidarea unei investiții pentru a atinge scopul – profitul și bunăstarea - trebuie abordate științific, deoarece doar prin analiza și evaluarea inițiativelor și afacerilor în derulare se pot asigura profit și bunăstare continuă, se pot corecta sau anihila blocaje, riscuri și disfuncționalități ce pot afecta grav situația economică a companiei, statutul social – economic al investitorului și al salariaților.

Cunoscut fiind că investițiile reprezintă doar acele cheltuieli efectuate pentru dezvoltarea, modernizarea, re tehnologizarea, consolidarea unor obiective social – economice existente, cele mai importante fiind cele pentru construirea unor noi obiective, investițiile nu acoperă doar sfera fondurilor alocate pentru activitățile economice aducătoare de profit, ele au un rol central și în dezvoltarea socială, culturală, ecologică, educațională, medicală, militară, informațională, etc.

Unul din domeniile prioritare al României care necesită acțiuni investiționale concertate și care este și poate fi și mai mult aducător de profit este *turismul*.

Prin natura lui, turismul se prezintă ca o activitate economică situată la interferența altor ramuri, ceea ce determină o serie de dificultăți la definirea lui. Pornind de la premiza că fiecare ramură economică reprezintă locul unei producții de bunuri sau servicii care sunt consumate într-un mod specific, turismul are ca obiect «o producție și un consum de bunuri sau servicii eterogene care concură la satisfacerea nevoilor turiștilor, a non rezidenților»¹.

În domeniul turistic puterea consumatorului nu încetează să se afirme, de aceea calitatea constituie una dintre primele exigențe. Istoric, România a reprezentat o destinație turistică importantă pentru piața zonală, promovând, cu precădere, produsele turistice de litoral, stațiunile balneare, programele culturale și mănăstirile din nordul Moldovei și Bucovina.

¹ Cruțeru Gica, *Promovarea potențialului turistic Românesc în mediul internet* - Teza de doctorat, ASE București, 2008,

Termenul de "industria turismului" a fost foarte mult controversat (încă mai sunt voci care-l contestă) dar, tot mai mulți specialiști în materie îl acceptă și este utilizat din ce în ce mai des în literatura de specialitate. Aceasta, pentru că, din evoluțiile turismului semnalate pe plan mondial, rezultă că, acest sector reprezintă o sursă principală de redresare a economiilor naționale a tuturor țărilor care dispun de resurse turistice importante.

Pe de altă parte, se constată că, acest sector reprezintă o industrie producătoare de servicii care nu se confruntă cu lipsa clienților. Produsul turistic este solicitat permanent, în fiecare an, sezon, sau chiar zilnic, de un segment tot mai mare de populație din toate zonele globului, indiferent de existența unor situații conjuncturale care se manifestă pe plan local sau regional.

Interesul personal legat de acest domeniu, este corelat cu activitatea mea profesională pe care am desfășurat-o în cadrul unei mari companii în departamentul de investiții, unde m-am confruntat cu toate situațiile legate de: planificări investiționale, atragerea de fonduri din diferite surse, precum și derularea investițiilor, iar în prezent sunt implicată mai mult în domeniul studiat, întrucât activez într-o unitate turistică situată în arealul turistic al Țării Bârsei, ceea ce, reprezintă un alt motiv pentru care m-am decis să studiez și să aprofundez acest subiect în lucrarea de față.

C. Scopul cercetării

Obiectivul principal pe care mi l-am propus în vederea realizării acestei lucrări, a fost de a mă documenta și de a dobândi personal competențele de a cunoaște și abilitățile de a reuși, să accesez fonduri puse la dispoziție de către Uniunea Europeană în special și din alte surse disponibile în orice moment vor fi disponibile.

Pe de altă parte, lucrarea de față -fără a avea pretenția perfecțiunii- poate fi un ghid sau un suport de studiu atât pentru specialiști, cât și pentru cercetătorii din domeniu. Economia în prezent este caracterizată de o creștere substanțială a competiției. Pentru a face față acestei competiții acerbe, managerii (factorii de decizie) trebuie să utilizeze cele mai eficiente tehnici și metode de atragere de fonduri pentru finanțarea afacerii pe care o gestionează. Pentru aceasta însă, trebuie să dețină informații de specialitate, ceea ce mi-am propus să prezint în această lucrare.

Pornind de la aceste premise, scopul acestei lucrări este de a întocmi un studiu bine fundamentat, organizat și redat într-o succesiune logică, gradată, accesibilă specialiștilor în domeniu, încurajând în acest fel investitorii, de a finanța afacerile lor, cu precădere cele din turism, detaliind acest domeniu important al economiei naționale.

Consider că obiectivele pe care mi le-am propus au fost atinse într-o măsură favorabilă, mobilizându-mă în continuare de a pune în aplicare cunoștințele și competențele asimilate care îmi vor fi utile în activitatea mea profesională viitoare.

Ca bază teoretico-metodologică pentru elaborarea lucrării au servit lucrările a numeroși specialiști în domeniul finanțelor, români și străini. Aceștia au fost citați pe tot cuprinsul tezei, numele lor regăsindu-se și în în *Bibliografie*.

Totodată, analizele și cercetarea efectuată mi-a permis să trag unele concluzii legate de practica în domeniu și, totodată să formulez anumite considerații și propuneri personale.

D. Conținutul tezei

Teza de față, intitulată *Finanțarea industriei turismului în contextul dezvoltării durabile a României* cuprinde cinci capitole din care s-au tras concluzii atât la finalul fiecărui capitol cât și din întreaga lucrare la sfârșitul acesteia. Lucrarea a fost concepută astfel încât, pe parcursul prezentării să se contureze și evidențieze concluzii și considerații personale.

Capitolul 1, intitulat *Turismul în România, din perspectiva dezvoltării durabile* sunt prezentate, următoarele aspecte:

- Turismul - factor de creștere economică
 - *Factorii care influențează dezvoltarea turismului*
 - *Impactul turismului în procesul creșterii economice*
 - *Efectul multiplicator al turismului*
- Turismul, mediul și dezvoltarea durabilă a turismului
 - *Turismul durabil*
 - *Ecoturismul - educația pentru comunitate și mediu durabil*
 - *Turismul rural și dezvoltarea durabilă*
- Comensurarea efectelor turismului în viziunea dezvoltării durabile
- Criterii de evaluare a capacității de durabilitate în turism

Din cuprinsul acestui capitol, se pot reține următoarele:

Turismul reprezintă în prezent una componentele esențiale din sectorul terțiar constituit, în principal, din prestații de servicii.

Valorificarea resurselor turistice presupune nu numai desfășurarea activităților care să cuprindă activități de amenajare sau reamenajare turistică a zonei, dar și o utilizare echilibrată și adecvată a celor existente sau concepute și executate în condițiile protejării mediului pentru o dezvoltare durabilă.

Efectul economic pozitiv al turismului asupra dezvoltării economice pe plan național sau teritorial se manifestă prin valențe multiple și duce la constatarea existenței a cel puțin trei

efecte multiplicatoare importante: efectul multiplicator al turismului, efectul multiplicator al investițiilor turistice și efectul multiplicator al comerțului exterior.

Turismul durabil răspunde nevoilor turiștilor și regiunilor receptoare cu privire la protejarea și ameliorarea resurselor pentru generațiile viitoare. Acesta are ca scop gestionarea integrată a tuturor resurselor, urmărind satisfacerea nevoilor economice, sociale și estetice fără a periclita conservarea integrității culturale, procesele ecologice esențiale, diversitatea biologică și mediul.

Calitatea vieții și creșterea economică includ elemente componente care se influențează reciproc, astfel încât, asigurarea unei calități a vieții la un standard cât mai ridicat determină o creștere și dezvoltare economică pe măsură. Prin procesul dezvoltării, a efectelor ce le produce și implicit a creșterii economice, are loc o sporire a veniturilor populației, a consumului de bunuri și servicii, asigurându-se astfel satisfacerea cererii la cote ridicate, creșterea gradului de cultură și civilizație, sporirea măsurilor de protecție și securitate, deci a calității vieții.

Relația de interdependență dintre cele două fenomene nu este absolută deoarece nu orice creștere economică conduce implicit la creșterea calității vieții și invers. O creștere economică nu este întodeauna și o creștere umană, unele activități economice neavând direct și imediat influență asupra calității vieții.

Capitolul 2, denumit *Politici și strategii în dezvoltarea durabilă a turismului* cuprinde politici și strategii atât la nivel mondial, cât și la nivel european și național, astfel încât, activitățile turistice, să fie, pe de o parte aducătoare de plus-valoare la produsul intern brut, pe de altă parte să protejeze mediul înconjurător (apă, aer sol).

Ca ramură principială în economia mondială, europeană și națională, turismul beneficiază de preocupări multiple ale organismelor internaționale, emițându-se în acest sens o bogată și variată gamă de acte normative, recomandări, protocoale etc. care au ca scop să reglementeze uniform, la nivel mondial, toate activitățile serviciilor turistice, având în vedere caracterul transfontalier al acestei ramuri.

În acest sens s-au elaborat o serie de politici și strategii atât la nivel mondial, cât și la nivel european și național, care vin, de asemenea să globalizeze desfășurarea tuturor activităților turistice, astfel încât acestea să fie, pe de o parte aducătoare de plus-valoare la produsul intern brut, pe de altă parte să protejeze mediul înconjurător (apă, aer sol) care, este într-o degradare spectaculoasă, afectând nu numai calitatea vieții cât și viitorul omenirii.

Strategia Europa 2020 - Strategia pentru creșterea Uniunii Europene - a fost concepută pentru a susține creșterea numărului locurilor de muncă, a productivității și a coeziunii sociale, luând în calcul faptul că, Uniunea Europeană (UE) trece în prezent printr-o perioadă de transformare, care rezultă în principal din globalizare, schimbările climatice și îmbătrânirea populației la care se mai adaugă și criza financiară. Astfel, reluarea creșterii economice

începute în 2010 trebuie să fie însoțită de o serie de reforme pentru a asigura dezvoltarea durabilă a UE în deceniul următor.

Ca o activitate complexă, de conjunctură și consecință, dezvoltarea turismului durabil presupune o strânsă colaborare între sectoarele economice (agricultură, păduri, ape, resurse minerale, industrie, transporturi etc.), autorități guvernamentale și locale și alte organisme. De aceea, planificarea, amenajarea și exploatarea turistică trebuie să facă parte integrantă din strategia de dezvoltare durabilă a regiunii, zonei, arealului sau țării.

Conlucrarea dintre autorități (care dispun de instrumente legislative, economice, sociale, alte acte normative de interes public), agenți economici (care inițiază proiectele de amenajare și servicii, dar și în protecția mediului și a moștenirii culturale), prestatori locali de servicii turistice, touroperatori și agenți de turism și, nu în ultimul rând, turiști, este benefică în dezvoltarea durabilă a turismului.

Realizarea *Strategiei de dezvoltare a turismului balnear*, întocmirea *Master planului național pentru turism 2011–2015* care cuprinde informații necesare fundamentării *Planului strategic și Planului operațional de investiții* în care sunt incluse *Master planul pentru dezvoltare a turismului balnear din România*, *Strategia de turism durabil a Carpaților*, dovedește faptul că și România are preocupări de a se încadra în Strategia pentru creșterea Uniunii Europene trecând, ca și celelalte țări membre printr-o perioadă de transformare.

În cuprinsul **capitolului 3**, intitulat *Metode și tehnici de finanțare a investițiilor din turism* sunt tratate următoarele tematici: rolul investițiilor în dezvoltarea social-economică, crearea capitalului și finanțarea investițiilor, analiza riscului și sensibilității în proiecte.

Pe scurt, conținutul acestui capitol poate fi rezumată astfel: Sursa principală de creare a capitalului este populația (familiile, indivizii), de la care provin fondurile bănești pentru cumpărarea de capital în mod direct sau în mod indirect, prin taxe și impozite.

Metodele și tehnicile de finanțare a investițiilor prezentate în acest capitol sunt aplicabile tuturor entităților economice, atât la nivel micro cât și macroeconomic cu preponderență celor din industria turismului, având în vedere caracterul eterogen al acestui sector.

Întrucât fiecare organizație economică are structuri și forme specifice de organizare, precum și mecanisme proprii de funcționare, aplică metode și principii de conducere proprii.

În funcție de capacitatea și potențialul investițional, fiecare dintre organizațiile economice poate utiliza una sau mai multe din instrumentele de finanțare prezentate, astfel încât, în realizarea și derularea unui proiect de investiții să nu existe riscul neîndeplinirii totale sau parțiale a obiectivelor și/sau neîncadrarea în parametrii de performanță pe care și i-a propus.

Înainte de a depune o cerere de finanțare, este necesară o *evaluare riguroasă* a șanselor de reușită ale acesteia, evitând astfel consumurile ineficiente de timp și bani.

Analiza riscului evaluează impactul unei anumite modificări procentuale a unei variabile asupra indicatorilor de performanță ai proiectului. Aceasta permite analistului să furnizeze statistici utile și interesante referitoare la indicatorii de performanță ai proiectului: valori probabile, deviație standard, coeficientul de variație, etc.

Analiza riscului este un instrument util în special în faza de planificare a proiectului de investiții întrucât oferă o vizibilitate preliminară a potențialului de probleme și oportunități. Identificarea incipientă a riscului asigură că efortul realizării proiectului se concentrează pe domenii critice, axat fiind pe acțiuni și resurse unde expunerea la risc este majoră sau unde economiile de timp/cost pot fi realizate prin reengineering. În timp, managementul riscului permite echipei de proiect să acumuleze experiență și să învețe mai bine cum să conducă proiectele viitoare. În analiza de risc se va lua în calcul și probabilitatea ca acea variabilă critică să evolueze așa cum am estimat în analiza de sensibilitate.

În domeniul turismului, se impune mai mult decât în oricare alt domeniu o atenție sporită în abordarea acestui aspect, întrucât, acest domeniu este unul complex, eterogen, cuprinzând o arie mult mai largă în orizontul său investițional: construcții, infrastructură, mediu etc. Gradul de atenție a alegerii deciziei optime de finanțare sporește proporțional cu creșterea oportunităților de finanțare pe care le oferă în prezent Uniunea Europeană pentru dezvoltarea durabilă a țărilor membre din care face parte și România.

Aplicarea acestor tehnici și instrumente pe întreg parcursul procesului investițional, conduce la alegerea celei mai potrivite surse de finanțare a investițiilor destinate cu precădere turismului, în contextul dezvoltării durabile a României și previzionarea riscurilor ce pot apărea pe parcursul implementării proiectelor de investiții.

Uniunea Europeană oferă sprijin pentru întreprinderile mici și mijlocii din Europa (IMM-uri), fiind disponibil sub forme diferite, precum subvenții, împrumuturi și, în anumite cazuri, garanții. Asistența poate fi oferită fie direct, fie prin intermediul programelor gestionate la nivel național sau regional, precum Fondurile structurale ale Uniunii Europene., așa cum am detaliat în **capitolul 4** al prezentei lucrări. Tot în acest capitol am prezentat, pe lângă principalele oportunități de finanțare externă pentru IMM-uri și alte oportunități de finanțări europene prin fonduri structurale și de coeziune pe domenii de lansare și programe de finanțare precum și perspectivele UE după 2013, privind intensificarea investițiilor.

Din cuprinsul acestui capitol, se disting următoarele categorii de scheme de asistență:

1. *Oportunități de finanțare tematice:* cu obiective tematice specifice - mediu, cercetare, educație - concepute și puse în aplicare de diferite departamente ale Comisiei Europene.
2. *Fonduri structurale:* (Fondul European de Dezvoltare Regională [FEDR] și Fondul Social European [FSE])

3. *Instrumente financiare*: sunt disponibile indirect, prin intermediul intermediarilor financiari. Multe dintre ele sunt gestionate de Fondul European de Investiții.

4. *Sprijin pentru internaționalizarea IMM-urilor*: asistență oferită organizațiilor intermediare și/sau autorităților publice din domeniul internaționalizării, care vizează sprijinirea IMM-urilor în demersul lor de a pătrunde pe piețele necomunitare.

Uniunea Europeană pune la dispoziție o serie de programe de finanțare a proiectelor din fonduri structurale și de coeziune active: Programul Operațional Regional (POR), Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice (POS-CCE), Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POS-DRU), Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative (PODCA), Programul Operațional Sectorial Transport, Programul Național pentru Dezvoltare Rurală Programe de Cooperare Europeană (transfrontalieră, transnațională și interregională) etc.

În finalul capitolului am prezentat câteva aspecte comparative privind gestiunea optimă a raportului risc-rentabilitate, prin prisma politicilor financiare, unde am detaliat aspecte privind: selectarea între mai multe proiecte de investiții, analiza comparativă a surselor de finanțare la dispoziția firmei, decizia de finanțare și costul capitalului în teoria financiară.

O modalitate concretă de finanțare în vederea dezvoltării locale a unei zone turistice importante a României (arealul turistic Bran-Moieciu-Fundata), este detaliată în **capitolul 5** al lucrării. În acest capitol este prezentat *Grupul de Acțiune Locală "TRANSCARPATICA"*, un organism non profit, care s-a format ca răspuns la necesitățile comune ale acestei zone cu potențial de dezvoltare important însă nepus în valoare într-o formă unitară, având trei uniități administrativ teritoriale: comuna Bran, comuna Moieciu și comuna Fundata.

Modelul de turism care se practică în această zonă este unul original, specific locurilor și obiectivelor zonei oferind o gamă variată de posibilități, dar insuficient valorificate. Fără o promovare adecvată pe de o parte, iar pe de altă parte, lipsa fondurilor necesare pentru investiții în infrastructură, modernizare, reabilitarea construcțiilor vechi, în construcții noi, pregătire profesională etc, sunt factori ce fac ca potențialul existent să nu fie valorificat suficient și eficient, ceea ce determină ca dezvoltarea zonei să fie deficitară, chiar haotică, neexistând o valorificare la potențialul real.

Grupul de Acțiune Locală (GAL) Transcarpatica are ca principal obiectiv: implementarea Planului de dezvoltare a teritoriului, în cadrul programului LEADER axa 4 a PNDR.

Principalele priorități în legătură cu proiectele de dezvoltare rurală a zonei, pe care și le-a stabilit GAL *Transcarpatica* sunt: dezvoltarea și diversificarea agriculturii, dezvoltarea turismului și punerea în valoare a patrimoniului rural, diversificarea economiei rurale și creșterea calității vieții.

De remarcat este faptul că, în comunitățile care fac parte din GAL Transcarpatica s-au atras finanțări substanțiale prin proiecte europene, majoritatea unităților de cazare din zona Bran-Moieciu-Fundata fiind realizate cu ajutorul programelor de finanțare SAPARD și FEADR - PNDR (sectorul privat).

În finalul tezei am prezentat concluziile asupra cercetării temei precum și unele considerații personale ca rezultat al studiului efectuat, subliniind necesitatea și oportunitatea temei alese și sursele bibliografice consultate.

Sintetate, concluziile care se desprind din teză sunt:

Tema aleasă este o temă de mare actualitate având în vedere importanța deosebită pe care o au componentele sale, respectiv: finanțarea, industria turismului și dezvoltarea durabilă a României. Aceste trei componente majore, separate și împreună, mi-au creat o provocare deosebită atât inițial, când am ales această temă de cercetare, cât, mai ales, pe parcursul cercetării mele când am descoperit multe noutăți în ceea ce privește domeniul abordat.

Întrucât limitele volumului acestei lucrări nu mi-au permis să redau mult mai detaliat aspectele acumulate pe toată perioada documentării, am încercat să le surprind pe cele mai semnificative, legate de finanțare în general și de turism în special, relatând modalități și tehnici de atragere a surselor de finanțare, activități manageriale premergătoare finanțării, în timpul și după implementare, atât la nivel micro cât și macroeconomic.

Referitor la **necesitatea** conceperii și realizării acestei lucrări, evidențiez importanța domeniului abordat, respectiv *finanțarea industriei turismului* care este cea mai complexă industrie din lume, în derularea sa fiind implicată întreaga societate. El reflectă starea societății, putând fi considerat un barometru al acesteia. Veniturile sale au o proporție semnificativă în economia multor țări și este una din cele mai mari producătoare de locuri de muncă. Doresc să remarc și oportunitățile de finanțare oferite de Uniunea Europeană pe care, nu ar trebui să le lăsăm să treacă pe lângă noi, doar pentru că nu știm sau nu cunoaștem modalitatea lor de accesare.

Din cele relatate mai sus, precum și din cele ce urmează, rezultă și **oportunitatea** realizării prezentei lucrări, nu înainte însă de a remarca faptul că, rezultatele cercetărilor efectuate pe această temă pot fi valorificate atât de specialiștii, cât și de cercetătorii din domeniu care pot dezvolta tema propusă în funcție de realitățile momentului.

Ascensiunea puternică a consumului în Romania a devenit o tendință. Consumatorii români devin tot mai atenți la raportul preț-calitate, mai selectivi în alegerea mărcii și mai educați în ceea ce privește serviciul turistic. În acest fel, concurența devine tot mai intensă între hoteluri, pensiuni și vile sau chiar stațiuni, deținătorii acestora efectuând cât mai multe modificări pentru a satisface pe deplin necesitățile consumatorului.

Progresele înregistrate în lucrările de dezvoltare și modernizare a infrastructurii de turism creează premise pentru continuarea trendului crescător al circulației turistice. Oferta, devenind mai mare decât cererea, a făcut ca organizatorii să-și perfecționeze continuu instrumentele de stimulare a călătoriilor, pentru a fi permanent în acord cu pluralitatea de interese a consumatorilor de servicii turistice. Toate acestea însă, nu pot fi realizate fără investiții, iar acestea, nu pot fi îndeplinite decât prin atragere de fonduri, respectiv finanțare.

Actualitatea temei de cercetare pe care mi-am propus-o, precum și **gradul de studiere** a acesteia a fost o provocare pentru mine pe toată perioada elaborării lucrării de față, având în vedere atât dimensiunea la care se raportează, cât și evoluțiile spectaculoase atât în domeniul finanțelor, cât și în domeniul turismului, prezentate sintetic în paragrafele anterioare. În acest sens, am consultat în permanență trendurile evoluțiilor în timp ale stărilor și evenimentelor de interes, publicate în materiale informative de specialitate (cărți, reviste, raportări statistice transmise publicului pe diverse căi: internet, broșuri, reviste de specialitate etc.), pe care le-am citat atât în paginile lucrării, cât și în *Bibliografie*.

De un mare interes și ajutor mi-au fost și participările la simpozioane și conferințe organizate de diverse instituții de învățământ unde am avut ocazii multiple de a dezbate subiecte pe aceste teme cu specialiști și cadre didactice universitare, reușind în acest mod să obțin cât mai multe informații extrem de utile.

Cu aceleași ocazii am avut posibilitatea **diseminării rezultatelor cercetării** mele la momente diferite, pe toată perioada elaborării tezei, publicând în cadru deschis sau în volume articole și comunicări științifice, atât în calitate de unic autor cât și /sau coautor.

BIBLIOGRAFIE

1. Baldwin,R si Wyplosy,C.[2006] *Economia integrării europene*, Ed. Economică, Bucuresti
2. Beju Viorel [2007] *Resursele financiare publice. Evaziunea fiscală și coruptia*, Ed. Casa cărții de știință
3. Basno C., N.Dardac, C. Floricel[2000] *Moneda,credit, banci*, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti
4. Boajă M., Radu S. [2007] *Relații financiar- monetare internaționale*, Ed.Universit., Bucuresti
5. Brezeanu,P. ș.a. [2009] *Instituții financiar monetare internaționale*, Editura Economică, ,
6. Croitoru Lucian [2012] *Politica monetara: Ipostaze neconventionale*, Ed. Curtea Veche,

7. Doval, Elena [2003] *Analiza strategică a mediului concurențial*, Editura Fundației România de Mâine, București
8. Doval E. [2003+2007] *Previziunea economică în managementul firmei*, Edițiile I+II Editura Fundației România de Mâine, București,
9. Doval E. [2006+2008] *Managementul investițiilor*, Edițiile I+II, Editura Fundației România de Mâine, București
10. Doval E. [2006+2008] *Managementul schimbării organizaționale în context internațional*, Editura Infomarket, Brașov
11. Dardac N. , - T. Vascu [2002] *Moneda si Credit*, Editura Academia de studii Ec. Bucuresti
12. Dragotă V. [2008] *Piețe si sisteme financiare*, Ed. ASE, Bucuresti
13. Dragota M., Dragota V.ș.a [2009] *Management Financiar Vol. II, Politici financiare de intreprindere.*, Ed. Economica
14. Dragotă, Victor [2003] *Management financiar, volumul 2*, Editura Economică
15. Duțescu Cristian [2008] *Manipularea pietei de capital*, Editura CH Beck
16. Glăvan V. [2005] *Geografia turismului*, Ed.Fundației România de Mâine, București
17. . Manolescu George [2007] *Moneda și politicile monetare, Ediția a Ila*, Ed. Fundației Romînia de Mâine
18. Mugur Isărescu [2009] *Finanțare și ajustare în economia României*, Disertație susținută cu ocazia decernării titlului de Doctor Honoris Causa al Universității Alexandru Ioan Cuza, Iași, 2009,
19. McCarthy S. [2007] *How to write a competitive proposal for framework 7*, Watermans Printer Ltd, Cork, Irland,
20. Moșteanu T. [2009] *Finanțe publice*, Ed. Universitară, București
21. Negrus Mariana [1991] *Finanțarea schimburilor internaționale*, Ed. Humanitas, Bucuresti
22. Negrus Mariana [1992] *Tehnici de calcul valutar financiar*, Ed. Militară, Bucuresti, 1992
23. Negrus Mariana [1993] *Decontarea tranzacțiilor internationale: vol. 1-2: Acreditiv documentar. Incaso documentar. Ordin de plata. Cec. Practica romanească*”. Tribuna Economica
24. Negrus Mariana [2005] *Spre o noua arhitectura monetar-financiara internationala* , Ed. Universitatii "Lucian Blaga"

25. Negrus Mariana [1998] *Plăți și garanții internaționale*, Ed. ALL, București
26. Negrus Mariana [2006] *Plati și garanții internaționale*, C. H. Beck
27. Negrus Mariana [2008] *Produse și servicii bancare. Marketing bancar*, Ed. F.R.M. București
28. Niculescu E., Ponta M. [2008] *Economie politică – volumul 2*, Editura Polirom, București
29. Radu S.C. și D. M. Boajă [2012] *Piețe de capital. Instituții și instrumente financiare tranzacționate*, Ed. Universitară
30. Săvescu V. [2008] *Perfecționarea managementului investițiilor în instituțiile publice*, Teza de doctorat, Biblioteca ASE, București
31. Simon Tamara [2006] *Amenajarea turistică a teritoriului*, Editura Fundației România de Mâine, București
32. Snack O. și colab. [2007] *Economia turismului*, ed. A II-a, Editura Economică, București
33. Vascu Barbu T., Dragotă V. [2008] *Piețe de capital. Evaluarea și gestionarea valorilor mobiliare*, Editura Fundației „România de mâine”, București
34. Paraschivescu Adina [2012] *Analiza financiară în mecanismul de formare a surselor de finanțare a întreprinderii*, Ed. Tehnopress
35. Pearce D., ș.a. [2005] *Analiza costuri-beneficii și mediu înconjurător: descoperiri recente*. OCDE/Edward Elgar, Cheltenham
36. Untaru Florin [2006] *Moneda*, Editura Pro Universitaria, București
37. Vasilescu Ion [2004] *Eficiența și evaluarea investițiilor*, Edit. Elicon Press,

***Comisia Europeană, Direcția generală politică regională, Dezvoltare tematică, impact, evaluare și acțiuni inovatoare, Evaluare și aditivitate, Orientări privind metodologia de realizare a analizei costuri-beneficii, Document de lucru nr. 4, 2006.

***Comisia Europeană, HEATCO – Dezvoltarea unor abordări europene armonizate pentru calculul prețurilor și evaluarea proiectelor în domeniul transporturilor, proiect finanțat prin cel de-al șaselea program cadru, coordonat de Universitatea din Stuttgart, 2006.

***European commission, Directorate General Regional Policy, Guide to cost-benefit analysis of investment projects Structural Funds, Cohesion Fund and Instrument for Pre-Accession, 2008.

- ***Global risks 2007 – A Global Risk Network Report – a World Economic Report; in collaboration with City Group, Marsh and McLennan Companies, Swiss re; Wharton School Risk Center, 2007.
- ***Impact Assessment Guidelines, European Commission; SEC (2005) 791, June 2005.
- *** Dictionar de economie, (2009), Editura Economica.
- *** Colecția „Tribuna Economică”, 2005-2012- Finanțarea IMM-urilor – între surse proprii și credite externe.
- *** MDTR, Strategia de dezvoltare: 2007-2013 și 2013-2020-2030.
- ***. Bank for International Settlements (2009), “*Surveys for the compilation of external sector statistics*”.
- ***Regulament nr. 7 privind organizarea, funcționarea și tranzacționarea în cadrul sistemului alternativ de tranzacționare administrat de S.C. B.M.F.M. S.A., *Anexă la Decizia C.N.V.M. nr. 1729/14.12.2009.*
- *** European Commission (2011), “*Balance of Payments Vademecum*”.
- ***Eurostat (2008), “*Task Force BOP/FTS Progress Report*”, Balance of payments working group, Luxembourg.
- ***Eurostat, “*Statistics explained*”, <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>.
- ***Eurostat, “*Workshop on practical issues in the implementation of BPM6, Current and Capital account (Elthville, 2012)*”.
- *** IMF (2011), “*Recent Developments and Current Initiatives*”, Washington, D.C.
- ***IMF (2011), “*SDMX Data Structure Definition for BPM6 – Based Data*”, Twenty-Fourth.
- ***IMF (2011), “*Course on Balance of Payments and International Investment Position Statistics*”, Washington, D.C.
- ***Legea nr. 226/2009 a organizării și funcționării statisticii oficiale în România.
- ***Legea nr. 312/2004 privind Statutul BNR.
- ***Orientările BCE nr. 23/2011 privind cerințele de raportare statistică ale BCE în domeniul sectorului extern.
- *** Regulamentul BNR nr. 31/2011 privind raportarea de date și informații statistice la Banca Națională a României.
- *** Regulamentul CE nr. 184/2005 privind statisticile comunitare ale balanței de plăți, ale comerțului internațional cu servicii și ale investițiilor străine directe, modificat prin Regulamentul CE nr. 707/2009.
- *** Publicațiile periodice ale Băncii Naționale: Caiete de sarcini, 2013. <http://www.bnr.ro>
- ***BNR: Sinteza principalelor evoluții economice și financiare în anul 2008, <http://www.bnr.ro>

- *** *Raportul asupra inflației aprobat în ședința Consiliului de administrație al BNR din data de 5 februarie 2013 și include informațiile disponibile până la data de 30 ianuarie 2013, <http://www.bnr.ro>.*
- ***BNR- 01-02/2013 ♦ buletin lunar.
- ***Circulară BNR nr. 31 din 12 oct.2012.
- ***BNR, *Raport statistic anual, 2005-2010:* <http://www.bnr.ro/Info-financiar-5371.aspx>
- *** Ministerul Finanțelor Publice și Raportul BNR-2007, *Balanța de plăți și poziția investițională internațională a României*
- ***Ministerul Finanțelor Publice și Raportul BNR-2008, *Balanța de plăți și poziția investițională internațională a României*
- *** Raportul BNR-2009, *Balanța de plăți și poziția investițională internațională a României*
- ***:BNR, date statistice, <http://www.bnr.ro/Datoria-externa--5711.aspx>
- ***BNR <http://www.bnr.ro/Indicatori-de-politica-monetara-1744.aspx>
- *** BNR, *Raport statistic, 2012*, <http://www.bnro.ro/Raport-statistic-606.aspx>
- ***Legea nr. 313/2004, cu modificările și completările ulterioare
- *****Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 47** din 1 septembrie 2012 modifică și completează unele acte normative și reglementează unele măsuri fi scal-bugetare (M.O. nr. 635/6.09.2012).
- *****Ordinul nr. 1166** din 3 septembrie 2012 al ministrului fi nanțelor publice aprobă contractarea de către Ministerul Finanțelor Publice a unui împrumut pe piețele externe de capital, prin redeschiderea emisiunii de obligațiuni din data de 18 iunie 2008, denominată în euro, cu maturitate în anul 2018 și cupon 6,500%, în sumă de minimum 250 milioane euro și maximum 750 milioane euro, și desemnarea intermediarilor tranzacției (M.O.nr. 631/3.09.2012).
- *****Ordinul nr. 99** din 3 septembrie 2012 al președintelui Comisiei Naționale a Valorilor obiliare aprobă Regulamentul nr. 6/2012 pentru aplicarea art.41 din Regulamentul (UE) nr. 236/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 martie 2012 privind vânzarea în lipsă și anumite aspecte ale swapurilor pe riscul de credit (M.O. nr. 637/7.09.2012).
- *****Regulamentul nr. 1** din 10 septembrie 2012 al Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar privind plata contribuțiilor și cotizațiilor de către instituțiile de credit, precum și verifi carea acestora de către Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar (M.O. nr. 677/28.09.2012).
- *****Ordinul nr. 1272** din 27 septembrie 2012 al ministrului fi nanțelor publice aprobă prospectele de emisiune ale certifi catelor de trezorerie cu discount și ale obligațiunilor de stat de tip benchmark aferente lunii octombrie 2012 (M.O. nr. 679/1.10.2012).

*****Ordinul nr. 1273** din 27 septembrie 2012 al ministrului finanțelor publice aprobă prospectul de emisiune al obligațiunilor de stat cu cupon denumite în euro lansate în luna octombrie 2012 (M.O. nr. 679/1.10.2012).

*****Legea nr. 157** din 28 septembrie 2012 aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8/2012 pentru stabilirea unor măsuri financiare (M.O. nr. 680/1.10.2012).

*****Circulara nr. 27** din 3 septembrie 2012 privind punerea în circulație, în scop numismatic, a unei monede din aur dedicate aniversării a 200 de ani de la nașterea lui George Barițiu (M.O. nr. 664/20.09.2012).

***Sursa datelor: Ministerul Finanțelor Publice și Raportul BNR-2005, *Balanța de plăți și poziția investițională internațională a României*

*** Ministerul Finanțelor Publice și Raportul BNR-2006, *Balanța de plăți și poziția investițională internațională a României*

****Raportul asupra inflației aprobat în ședința Consiliului de administrație al BNR* din data de 5 februarie 2013 și include informațiile disponibile până la data de 30 ianuarie 2013, <http://www.bnr.ro>.

****INS și BNR- 10/2012 ♦ buletin lunar

****www.bnr.ro

****Wikipedia, <http://en.wikipedia.org/wiki>

****<http://www.fonduristructurale.ro>

****<http://nord-vest.ro/>

****<http://www.epmbook.com/projdefwhy.htm>

****<http://heatco.ier.uni-stuttgart.de/>

****http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docgener/guides/ppp_en.pdf

****<http://www.plan.gouv.fr/intranet/upload/actualite/Rapport>

****<http://www.railpag.com>

****<http://www.ebrd.com/pubs/econo/wp0092.pdf>

****http://www.hm-treasury.gov.uk/economic_data_and_tools/greenbook/data_greenbook_index.cfm

****http://www.nd_tools/greenbook/data_greenbook_index.cfm

****www.fonduristructurale.ro

**** www.cnmp.ro:8083/pncdi2/program4/

****<http://circa.europa.eu/Public/irc/dsis/bop/home>.

****<http://dorinm.3x.ro/study/economics/>.

****<http://www.tcarpatica.ro/en/>